

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Controversia Vnica. De efficacitate discursus D. Thomæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

CONTRORSIA VNICA.

De efficacia discursus D. Thoma.

Dub. 1.

Solut.
Caiet.

MOVET hic duas difficultates Caietanus. PRIOR est circa discursum D. Th. qui ex duplici capite videtur deficiens. Primum est; quia in probatione secundae partis antecedentis proponit hanc disiunctivam: Spiratio & processio vel ita se habent, ut una earum conveniat Patri & Filio: vel una Patri & alia Filio; & tamen non examinatur secundam partem disiunctivae, ex cuius discussione pendet propositi quaesiti resolutione quo ad eam partem, qua quaeritur an personae divinae sint pauciores quam tres. Nam si una convenit Patri & alia Filio: iam non erunt tres sed duae tantum in Deo personae. Secundum est; quia S. D. in eadem probatione subsumit hanc propositionem negativam. Processio non convenit Patri & Filio vel alteri eorum; quae ut patet, duas habet partes, ex quibus sola prima probatur in textu. Cui dubitationi respondens Caiet. duo dicit. Primum est, debuisse D. Th. omnia membra distincte examinanda proponere, ut perfectus appareret discursus, tam in distinctione membrorum, quam in singulorum examine, partim explicito & partim implicito. Secundum est, D. Th. propositis dictis duabus propositionibus examinasse primam partem, tam primam quam secundam. Ex quo sequitur etiam manifesta resolutio reliquarum duarum partium: Nam prima pars prioris propositionis erat spiratio & processio vel ita se habent, ut una earum conveniat Patri & Filio: Prima vero pars posterioris erat: processio non convenit Patri & Filio: & inchoando ab hac probavit processionem non convenire Patri & Filio, ex quo deduxit spirationem utrique convenire scilicet Patri & Filio. Ex quo manifeste patet non fuisse necessarium reliqua dictarum duarum propositionum membra discutere: Nam probaverat D. S. spirationem, & processionem ad eandem non posse pertinere personam; quoniam opponuntur relatione: Si itaque spiratio convenit Patri & Filio, ut efficaciter probat discursus; quia scilicet processio amoris est ex processione verbi, sequitur manifeste processionem nec utrique nec alteri posse convenire; nec posse unam scilicet spirationem uni, & processionem alteri convenire. Hanc solutionem sequuntur Sylu. Iauel. Vasc. & Suar. quamvis existiment Sylu. & Suar. se aliter soluere.

Impugn.
Zanch.

Sed arguit Zumel. Iuxta hanc expositionem fundatur discursus super hac consequentia: Processio non convenit utrique personae; Ergo spiratio convenit utrique: Quae consequentia non est bona nec formalis, ut patet in hac alia simili consequentia: Paternitas non convenit utrique personae; ergo filio convenit utrique; est enim falsa. Quod si dicas (inquit) antecedens huc habere sensum, processio non convenit utrique, nec simul nec disiunctivae. Contra hoc argumentatur; quia secundum Cai. illud antecedens non fuerat probatum in illo sensu, sed potius erat ostendendum. Ait igitur praedictus expositor D. Th. assumpsisse dictum antecedens in hoc sensu, videlicet processionem non esse in utraque persona, neque in altera illarum; quod probat ex illis verbis D. Th. quia alias sequeretur, quod processio intellectus procederet ex processione voluntatis; quorum hic est sensus. Sequeretur quod

A persona producens vel producta per intellectum, procederet per voluntatem, quod est inconueniens; & ita inquit constat totus discursus D. Th. qui supponit in Deo esse duas processiones, quarum una ducit originem ab altera; & quod ex utraque sequitur duae relationes: & quod distinctio rerum in Deo non est nisi per oppositionem relationum principij & principiati, formalem vel radicalem. Sed ex hoc eodem fundamento defenditur responsio Caietani. Nam suppositio ordine originis inter duas processiones passivae sumptas, siue emanationes cum alijs praedictis; sequitur necessarium, quod si processio intellectus quae est generatio in diuinis, secundum quam accipitur paternitas & filio in diuinis, non oritur ex processione amoris, secundum quam accipitur spiratio & processio; est contra processio amoris sit ex processione intellectus. Ex qua ulterius sequitur relationem actionis spirationis convenire Patri & Filio, quia haec duae personae attenduntur in diuinis secundum processionem intellectus. Nam Filius procedit ut verbum a Patre dicente, & actus spiratio ad nullam earum habet oppositionem. Itaque deducitur consequens non ex antecedente praecise sed adiuncta negatione oppositionis. Et quamvis ex hoc principio sequatur primo & expressae sola prima pars dictae secundae propositionis; sequitur tamen ex eodem implicitae & consequenter etiam secunda pars; & hoc est quod probat Zumel. Et ex his tollitur etiam difficultas, quam ad mentem Cai. proponit & soluit Vasc.

Confut.

Lapsus
Valencia.

Hic adverte Val. in formando discursu D. Th. ubi loquitur de processione & spiratione affirmare duas has relationes non distingui a paternitate & filiatione, eo quod illis non opponantur; quod arbitror ex incogitantia dictum fuisse: Nam alioquin error est in fide dicere processionem spirationi oppositam non distingui realiter a paternitate & filiatione. Nec D. Tho. in littera tale aliquid significavit; difficultas enim quae tangitur ex negatione oppositionis praedictae relationis ad paternitatem, & filiationem, sequitur a Cai. in secunda dubitatione; quem sequitur etiam Val. paulo latius exponens doctrinam Caiet.

ALIAM dubitationem proponit Cai. de causa distinctionis in diuinis ex verbis D. Tho. quae manifeste videntur pugnantia; quae optime soluit: & eius solutionem sequuntur interpretes, ac praesertim Val.

Dub. 2.

In responsionibus argumentorum observa, quae notat Caiet. ad secundum, & Porrecltinus ad quartum.

ARTICVLVS TERTIVS.

Vtram termini numerales ponant aliquid in diuinis.

AD Tertium sic proceditur. Videtur, quod terminis numerales ponant aliquid in diuinis. Vnitatis enim diuina est eius essentia: sed omnis numerus est unitas repetita. ergo omnis terminus numeralis in diuinis significat essentiam. ergo ponit aliquid in Deo. 175. 1. d. 24. q. 1. art. 3. q. 9. a. 7. q. 1. a. 1.

2. Praterea. Quicquid dicitur de Deo, & creaturis, eminentius conuenit Deo quam creaturis. Sed termini numerales in creaturis aliquid ponunt. Ergo multo magis in Deo.

3. Praterea. Si termini numerales non ponunt aliquid in diuinis, sed inducuntur ad remouendum tantum, ut per pluralitatem remouetur unitas, & per unitatem pluralitas, sequitur, quod sit circulatio

K 2

latio